KNJIŽICA ZA UPRAVITELJA

BRATOVŠTINE SRDCA MARIJINA

Sv. 53.
KATOLIČKA MALA KNJIGA
BREZA

22942

KNJIŽICA ZA UPRAVITELJA

BRATOVŠTINE SRDCA MARIJINA

Sv. 53.
KATOLIČKA MALA KNJIGA
BREZA

Nadb. Ord. Vrhbosanski
Br. 2230/44.

IMPRIMATUR

U Sarajevu, dne 22. stud. 1944.

† IVAN,
nadbiskup.

SARAJEVO 1944.
»NOVA TISKARA« VRČEK I DR.

PREDGOVOR

Neki su sarajevski svećenici zaželjeli knjižicu, koja bi poslužila članovima Bratovštine Srdca Marijina, pa sam ju sastavio i za koji dan izlazi. No da i svećenicima olakšam posao oko osnivanja i vođenja Bratovštine, dodao sam toj knjižici još nekoliko poglavlja i tako je nastala ova druga knjižica. U njoj je dakle sve ono, što je u maloj knjižici, i to onako, kako je tamo tiskano, (složeno je naime nešto užim slogom, nego su oviredci,) a štogod je ovdje tiskano širim slogom, to je dodano za ovu knjižicu. Jedino je 4. poglavlje II. diela (Kako se Bratovština osniva i vodi) prošireno a dodatci ipak tiskani uzkim slogom; no zato su novi odsjeci označeni na početku alineje zvjezdicom (*).

U Brezi, dne 27. studenog 1944.
na dan Čudotvorne medaljice.

AMBR. BENKOVIĆ,
župnik

I. DIO.

O pobožnim udruženjima vjernika.

1. Uvodna rieč

Odkako je ovaj ratni požar zapalio sviet, otac kršćanstva ne prestaje pozivati svoju djecu, da u molitvi traže od Bl. Djevice, neka nam od Boga izmoli mir. Papa je u to ime u listopadu 1942. posvetio sav ljudski rod presv. Srdcu Marijinu, što su skoro svi biskupi i svećenici svieta ponovili sa svojim pukom. A sama je Bl. Djevica izjavila, da će Bog samo po njoj prikratiti ove nevolje, što zaslužno biju čovječanstvo.

No Sveti Otac ističe, da nije dosta samo moliti, nego da je potrebno razmišljati o pravim uzrocima rata, da se dođe do spoznaje, kako je ovaj rat zaslužena kazna za povriedjenu pravdu Božju. Ljudski razum ne će da se pokorava Bogu, vjera je prezrena, zabačene evanđeoske zapoviedi i sve ljudsko nastojanje ide za tim, da ovaj smrtni život bude izpunjen svim udobnostima, bogatstvom i slastima. A to su s v e kobne zablude, a kad se je zabludilo, valja tražiti pravi put.

Treba da najprije svaki za se promieni svoj život, ako je bio zastranio. Nadalje moramo na-

stojati, da se sav i javni i privatni život uredi prema zapoviedima Kristovim. Za počinjena bezakonja i griehe treba pravdi Božjoj dati zadovoljštinu i nastojati oko obraćenja zalutalih. A obraćenje je velika milost Božja, a milost je dar, a za darove Božje treba moliti.

A Bratovština je Srdca Marijina osnovana u vremena slična našemu vremenu, kad je Bog bio potisnut iz javnog života; a osnovana je, da izmoli obraćenje grješnikâ. I ona je tada urodila obilatim plodovima, pa će i sada uroditi. Uvedimo ju zato u sve župe i crkve, gdje se to po kanonima može. To smo dužni i sebi i svome narodu, koji je još uviek velikim dielom spreman na molitvu. Ne daj Bože, da dočekamo, kada bismo zvali na molitvu, a nitko se ne bi odazvao!

2. O bratovštinama uobće.

Crkvena je bratovština po crkvenoj vlasti osnovano i upravljano udruženje vjernika u svrhu vršenja djela ljubavi prema Bogu i bližnjemu, koja inače niesu zapoviedana.

Ima bratovština s vrlo strogom organizacijom n. pr. s novicijatom, posebnim odielom kod javnih nastupa; neke imaju svoj posjed, kadikad vlastite crkve, mole zajednički časoslov, biraju svoju upravu. Takovih bratovština ima n. pr. u Dalmaciji. No većina je bratovština s mnogo jednostavnijim pravilima.

Prva bratovština bila je, čini se, god. 1267. potvrđena od pape Klementa IV., a misle, da ju

je osnovao sv. Bonaventura, a svrha joj je bila odkup kršćana iz saracenskoga robstva. Danas ima vrlo mnogo bratovština, koje su većinom priključene raznim crkvenim redovima n. pr. dominikancima bratovština sv. krunice, isusovcima kongregacije, franjevcima bratovština pojasa sv. Franje.

Crkva posvećuje veliku brigu ovim vjerničkim udruženjima i hvali vjernike, koji se u njih upisuju (»Fideles laude digni sunt, si sua dent nomina associationibus ab Ecclesia erectis vel saltem commendatis«, can. 684.). Brojni su kanoni, što se bave ovakovim udruženjima i svećenik treba da ih prouči. Ovdje ih se ne može donieti, jer bi knjižica izašla preobširna. Kanoni 684. do 699. govore o vjerničkim udruženjima uobće, a u kan. 700. do 725. o njima in specie, od kojih su osobito važni kan. 707.—719., jer rade o bratovštinama.

3. Svetci o bratovštinama.

Velik dio bratovština osnovali su upravo svetci, a drugi su u njih stupali i drugima ih preporučivali. Navest ćemo samo ono, što sv. Franjo Sal. preporučuje Filoteji (Uvod u pobožni život II. dio, gl. 15.): »Upiši se rado u bratovštine svoga boravišta, posebice one, u kojima ćeš imati više duhovne koristi i napredka. Tako ćeš izvršiti neku vrst poslušnosti, koja je Bogu osobito mila. Crkva bratovština ne naređuje, nego ih preporučuje. Da pokaže, kako joj je

drago, da se što više ljudi upisuje u bratovštine, daje članovima oproste i druge povlastice. A uz to je i znak velike ljubavi, kad se složimo s više drugih i podupremo ih u dobrim namjerama. Može se dakako dogoditi, da čovjek sâm za se vrši ista dobra djela, što se u bratovštini vrše zajednički, pa možda u tome više i uživa. A ipak se Bog više slavi, kad se složimo s našom braćom i bližnjima, pa uzajamno činimo dobra djela.«

II. DIO.

Šta je Bratovština Srdca Marijina.

1. Njezina svrha i korist.

Osnivanje prve ovakove Bratovštine u Parizu pozdravio je papa Pijo IX. kao nadahnuće s neba, kao djelo Božje i veliku pomoć Crkvi. A to ova bratovština i jest: pomoć Crkvi, pomoć čovječanstvu; to je naime konačna njezina svrha, da štujući bezgrj. Srdce Marijino moli i radi za obraćenje grješnika, a to je svakako božansko djelo. Spasitelj je došao na svijet radi grješnika, a Majku njegovu sv. Crkva zove utočištem grješnika, utjehom žalostnih — a tko je žalostniji od grješnika — i pomoćnicom kršćana. A ova bratovština sudjeluje na božanskom djelu spasavanja grješnika i tako pruža Crkvi znatnu pomoć. Svrha se Bratovštine može također razabrati iz poviesti njezina postanka. Potrebe, koje su izazvale njezino osnivanje i plodovi, što ih je postigla u Parizu prije sto godina jasno pokazuju, da ona može i danas u sličnim prilikama biti od isto onakove koristi, ako samo ozbiljno shvatimo njezin cilj i svojski poradimo, da se ona uvede po svim našim župama. Papini pozivi, te okružnice naših biskupa, koje se upiru na Gospine poruke u Fatimi, sile nas upravo, da se priključimo molitvenoj

vojni pod zastavom neokaljane Djevice i njezinoga prečistoga Srdca.

2. Kako je Bratovština nastala.

Nekako je ravno 300 godina, odkako je osnovana prva Bratovština Srdca Marijina i to ju je osnovao jedan svetac, sv. Ivan Eudes (čitaj: Öd). Kao što su sada težka vremena za sav sviet — ne samo radi vremenitih nevolja nego ponajviše radi zabluda i grieha — tako su i tada bila za Francuzku: francuzko svećenstvo bilo slabo u mnogom pogledu, te se stala širiti kriva janzenistička nauka, a k tomu uze harati strašna kuga, pa opustješe crkve, i sakramente nije skoro nitko primao. Tada ustade u Normandiji svećenik oratorijanske družbe, svet, naobražen i pun apostolske revnosti i stade poput Spasitelja prolaziti zemljom čineći dobro: njegujući po bolnicama bolestnike, a onim što su gladni bili i žedni za pravdom obilno je dielio hranu nebeske nauke i pilo božanske utjehe. A kao najuspješnije sredstvo, da se pridigne vjera, obrate grješnici i ublaži srčba Božja smatrao je pobožnost prema presv. Srdcu Isusovu i prečistom Srdcu Marijinu. I oko g. 1644. osnovao je prvu Bratovštinu Srdca Marijina. Mi često mislimo, da su svetce za njihova života barem kršćani svagdje dočekivati razkriljenih ruku i pomagali ih u njihovu radu. No oni su kadikada upravo tamo nalazili najmanje razumievanja, gdje su ga morali najprije naći. Tako i nastojanje sv. Ivana E. oko pridizanja svećeničkog staleža ne naiđe na razumievanje njegovih redovničkih starješina, te Ivan

ostavlja oratorijance i sam osniva svećeničku družbu pod zaštitom presv. Srdaca. Radeći svetac oko obraćenja grješnika, osobito palog ženskinja, bio je najpodlije klevetan, ali svetac je uz podporu svoga biskupa i odobrenje Svetoga Otca i obilati Božji blagoslov neumorno nastavio započetim radom sve do svoje smrti u 80. godini života.

Kad su duhovni sinovi i kćeri sv. Ivana bili od bezbožne francuzke vlade protjerani, oni su otišli u Ameriku i tamo širili Bratovštinu Srdca Marijina, a vrativši se kasnije u Francuzku, nikad nisu prestali raditi oko te pobožnosti. No i sotona je vazda na poslu, a nalazi on i dovoljno pomagača, pa je u Francuzkoj došlo do krvave revolucije i progona Crkve i vjere. I opet opustješe crkve, Bogu se javno izrugivali, krepost prezirali, a grieh i opačina ne samo da su počinjani, nego su ih javno branili, hvalili i slavili. Tada je jednom parižkom župom (Naše Gospe od Pobjedâ) upravljao revan i svet svećenik Desgenettes (čita se Deženet). On je okušao sva sredstva, da u župi oživi kršćanski život, ali sve utaman. Kad jednom u misi kod spomena živih moleći se za svoje stado začu neki glas: »Posveti župu Srdcu Marijinu!« Zahvaljujući iza mise čuje on istu poruku. Posavjetovavši se sa svojim biskupom ovaj mu odobri, da izpuni nebeski nalog. I župnik dne 11. XII. 1836. sakupi u crkvu velik broj župljana, položi s njima zavjet i posvetu Srdcu Marijinu i još isti dan imao je na izpoviedi nekoliko obraćenih, a za kratko se vrieme sva župa preporodila. Župnik sastavi nova pravila Bratovštine Srdca Marijina prema

tadašnjim prilikama, koja biskup još iste godine odobri i predloži Svetom Otcu na potvrdu, te ih i Papa potvrdi 24. IV. 1838. proglasivši ujedno, da se ta Bratovština uzdiže na Nadbratovštinu ili Prabratovštinu za sav sviet, tako da se sve bratovštine na svietu istoga imena i s istom svrhom mogu njoj pripojiti i uživati sve povlastice i milosti, koje budu podieljene toj prvoj bratovštini u Parizu. I ta je bratovština matica svih Bratovština Srdca Marijina, pa i ove naše.

U hrvatskim je krajevima prva Bratovština S. M. osnovana god. 1851. u crkvi Sestara Milosrdnica u Zagrebu, a po tom su osnivane bratovštine i po župama zagrebačke nadbiskupije; i u đakovačkoj je biskupiji ova Bratovština već odavna poznata. U vrhbosanskoj nadbiskupiji osnovana je ona 1895. u prvostolnoj crkvi.

3. Sredstva Bratovštine.

Iz §§ 7. i 8. Pravila razabiru se obća sredstva ove Brat., no nije moguće u pravilima nabrojiti sva sredstva, nego će upravitelj, pa i sami članovi, prema prilikama uviek iznalaziti nove načine, kojima će se svrha Brat. promicati. Negdje će se osim obćenite preporuke sv. sakramenata moći učiniti više: organizirati družtva za naknadnu sv. pričest, zajedničku pričest na bratimske blagdane, ure klanjanja Presv. Sakramentu, skupnu pobožnost Petnaest subota ili Pet prvih subota, moljenje male službe Srdca Isusova ili Majke Božje itd. Od svih bratovštinskih molitava na prvom je mjestu krunica, a i tu će biti moguće negdje uvesti Bratovštinu sv. krunice, a možda i njezine ogranke, živu i vječnu krunicu. Drugdje će se opet moći organizirati dječja kruničarska družtva.

Među djelima za obraćenje grješnika na prvom su mjestu žrtve za grješnike, što ih toliko preporučuje Gospa u Fatimi, zatim akcija oko privađanja nemarnih kršćana k uzkrsnoj izpoviedi, pa akcija protiv psovke.

Neka su od ovih pobožnih djela obširnije razložena u II. odsjeku. Ako ima u župi koje drugo družtvo, što ima u svojim pravilima ili programu koje od ovih sredstava, dakako da će Bratovština sporazumno s njima raditi (n. pr. s križarima, omladinskim i djevojačkim družtvima, kongregacijama, kruničarskim i dr. nabožnim družtvima).

4. Kako se Bratovština osniva i vodi.

(Odsjeci označeni sa * ne nalaze se u maloj članskoj knjižici, nego samo u ovom većem izdanju).

a*) Gdje Bratovština već postoji, treba ju zgodnim načinom proširiti prikupljajući nove članove i uvađajući suvremene pobožnosti i poduzimajući potrebite akcije. Ako se žele izmieniti pravila, mogu se nova predložiti Ordinarijatu prema formularu III. mutatis mutandis.

b*) Gdje je Brat. bila nekad osnovana, pa makar je i posve zamrla, ona nije prestala postojati, ako ju Ordinarijat nije izričito razpustio. Valja samo u arhivu po-

tražiti dekret o podignuću, a možda će se u crkvi ili sakristiji još naći diploma o pripajanju Prabratovštini. U takovim mjestima treba vjernike pozvati, da Bratovštinu ožive s ponovnim upisivanjem.

c*) Gdje Brat. nije bila nikada osnovana, a župnik odn. rektor crkve želi ju osnovati i voditi, to će on najprije poslati pismenu molbu svom Ordinarijatu prema formularu I. na kraju ove knjižice. Uz molbu će priložiti prepis pravila, kako su u ovoj knjižici, a može i sam sastaviti drugačija pravila pazeći na obće propise o crkvenim udruženjima vjernika. Nadalje će priložiti odmah i drugu molbu za pripojenje Prabratovštini u Parizu prema formularu II.

*Molba se s pozivom na čl. 15 b) i čl. 16 a) ne mora biljegovati.

Molbu za osnivanje Bratovštine podnosi župnik odn. rektor samostanske ili zavodske crkve. Pri tom valja znati, da se u Bratovštinu samostanske ili zavodske crkve smiju primati samo članovi samostana (redovnici i redovnice kao i ostali ukućani) i pitomci zavoda (bogoslovi, sjemeništarci, konviktorci i konviktice kao i vanjski učenici i učenice), a nikako drugi vjernici.

*Inače se vrlo riedko dopušta osnivanje svjetovnjačkih bratovština u crkvama ženskih redova i kongregacija, no ovoj je Bratovštini papa Pijo IX. izričito dopustio 26. XI. 1861., da se i u njima mogu osnivati jedino uz gornje ograničenje.

*Kad dođe dekret o podizanju Brat., svećenik će u jednoj ili dvie propoviedi pozvati na upis i obaviti primanje po razporedu i obredu pri kraju ove knjižice.

*Za osnivanje Bratovštine u stolnoj crkvi traži se osim odobrenja Ordinarijata i pristanak stolnog kaptola.

Bratovštinu vodi svećenik t. j. samo on prima i upisuje nove članove, a treba da barem kadikad održi sa članovima javnu pobožnost. Ali možda u sadašnjim prilikama ne će kadikada biti moguće održati javnu pobožnost sa svećenikom, tada neka se članovi Bratov. sastanu na mjestu, koje im se čini najzgodnijim i učine što mogu.

d*) Ova Brat. nema svoga poglavarstva, kao što ga imaju n. pr. kongregacije, ali ako se želi življe i uzpješnije raditi, ne će se Brat. zadovoljiti samo privatnom molitvom i sastancima u crkvi, nego će organizirati raznovrstna pobožna i dobrotvorna djela, kako je natuknuto u § 15. pravila, a obširnije u Primjetbama k tomu paragrafu. U takovim slučajevima bit će dobro, da si upravitelj odabere neke osobe kao revnitelje i revniteljice (mogu se zvati i viećnici — viećnice) za pojedine akcije. Zgodno je da ih se svake godine mienja.

e*) Još jedna primjetba o precedenciji. Treći redovi imaju svagdje precedenciju, a za njima dolaze bratovštine po godinama osnutka, jedino u teoforičkoj procesiji ide Bratovština Presv. Sakramenta uviek od-

mah iza Trećega reda (kan. 701.) bez obzira na godinu osnutka.

5. Pravila Bratovštine.

Pravila može da sastavi svaki župnik prema mjestnim prilikama i predloži ih ordinarijatu. No ova će pravila odgovarati za naše obće prilike, a ako netko misli, da ih mora u nečem izmieniti, treba svakako da ostavi nepromienjene §§ 1.—4.

§ 1. Podpuno je ime ovog pobožnog družtva: Bratovština svetoga i bezgrješnoga Srdca Marijina za obraćenje grješnika, a skraćeno: Bratovština Srdca Marijina, u kraticama: B. S. M. — Članovi se Bratovštine zovu bratimi odn. bratimke.

§ 2. Svrha je Bratovštine: 1. posebno štovati bezgrješno Srdce Marijino; 2. po zagovoru Bl. Djev. Marije od milosrđa Božjeg izmoliti obraćenje grješnika.

§ 3. Bratovština se smatra kanonski podignutom, kada Ordinarij primi molbu ravnatelja crkve za ustanovljenje Bratovštine i pismeno ju odobri. Članovi Bratovštine postaju dionicima oprosta i milosti Prabratovštine u Parizu, kada joj bude posredovanjem moliteljeva Ordinarijata pripojena.

§ 4. Bratovština se uviek osniva u župskoj crkvi ili samostanskoj crkvi ili kojem katol. zavodu, i njom upravlja župnik odn. ravnatelj samostanske ili zavodske crkve. Upravitelj može trajno ili prigodice ovlastiti drugoga svećenika za vršenje bratimskih pobožnosti.

§ 5. U Bratovštinu može biti primljen svaki katolik i katolikinja, koji — po mogućnosti osobno — zatraže upis u Bratovštinu, a ih upravitelj primi i upiše u album Bratovštine. Upisuje se pak ime, prezime, zanimanje, godina rođenja i stan člana.

§ 6. Pri upisu dobiva član upisnicu i — u koliko je moguće — t. zv. »čudotvornu medaljicu« Bezgrj. Začeća, za koju se svakomu savjetuje, da ju nosi na sebi bilo na vidljivu mjestu bilo izpod odiela. Za sam upis ne plaća se ništa, kao što Bratovština nema nikakove članarine, jedino će novi član namiriti faktični izdatak za upisnicu i medaljicu. Ostale potrebštine Bratovštine (album, itd.) i event. troškovi za bratimske svečanosti namirivat će se dobrovoljnim prinosima članova.

§ 7. Sredstva za postignuće svrhe ove Bratovštine jesu: primanje sv. sakramenata, molitva i dobra djela u čast Bezgrj. Srdca Marijina i za obraćenje grješnika. Iz ovoga proizlaze

§ 8. Posebne dužnosti članova: a) nastojat će, da sami provode što bolji kršćanski život čuvajući poimence staležku čistoću, izbjegavajući svaku psovku i kletvu, svetkujući nedjelje i zapovjedne blagdane, te pristupajući sv. izpoviedi i primajući sv. pričest; b) molit će što je moguće češće sv. krunicu (sveto ružarje); c) prisustvovat će bratimskim zajedničkim pobožnostima; d) izmolit će svaki dan jednu Zdravu Mariju dodajući uzdah: »O Marijo bez grieha začeta, moli za nas, koji se tebi utječemo.«

§ 9. Članovima se Bratovštine osim toga toplo preporučuje: da na dan primanja u Bratovštinu prime sv. sakramente; da bratimi pristupe k sv. pričesti na dan Obraćenja sv. Pavla, a bratimke na dan sv. M.

Magdalene; da svaki dan svoja dobra djela u zajednici s bezgrj. Srdcem Marijinim prikažu Bogu za obraćenje grješnika.

§ 10. Bratovština ima svoje blagdane: glavni je blagdan nedjelja šestdesetnica (druga prije korizme), a drugi je blagdan Sedam žalosti Majke Božje; nadalje svi zapoviedani blagdani Gospini kao i Sviećnica, Blagoviest i blagdan Rođenja Bl. Dj. Marije, te Obrezovanje Gospodinovo, blagdan Obraćenja sv. Pavla (25. siečnja), sv. Marije Magdalene (22. srpnja), te blagdan apostola pobožnosti Srdcu Marijinu, sv. Ivana Eudes (Öd), dne 19. kolovoza i konačno svaka prva subota (odn. prva nedjelja) mjeseca.

§ 11. Zajednička družtvena pobožnost održat će se svake prve subote (odn. prve nedjelje), a po mogućnosti i u druge blagdane Bratovštine. Pobožnost će se održati u crkvi bilo poslije mise ili iza podne, a po selima, odakle veći broj članova ne bi mogao doći u crkvu, mogu se oni sabrati i u seoskoj kapelici ili kojoj kući, te ovršiti zajedničku pobožnost. A mole se litanije lauretanske s pripadnim crkvenim molitvama i posebna družtvena molitva, a u crkvi će se dati blagoslov sa Presvetim. Drži li se pobožnost izvan crkve, neka se prije litanija izmoli ružarje.

§ 12. Prema mjestnim prilikama i uviđavnosti upravitelja članovi će iz svojih doprinosa dati mjesečno (ili bar kojiputa u godini) čitati svetu misu za obraćenje grješnika. — Godišnje jednom dat će iza nedjelje šestdesetnice služiti misu za pokojne članove Bratovštine, kojoj će po mogućnosti prisustvovati svi članovi Bratovštine.

§ 13. Članovi Bratovštine imaju za života i poslije smrti mnoge duhovne koristi, a napose: stječu mnoge zasluge pri ovom Bogu toliko milom djelu — obraćenju grješnika; osiguravaju sebi posebnu pomoć prečistoga Srdca Marijina, obećanu svima onima, koji ga časte; postaju dionicima svih duhovnih dobara svih Bratovština Srdca Marijina na svietu, svih dobrih djela Apostolstva molitve i mnogih redova kao n. pr. dominikanaca, bosonogih karmelićana i kartuzijanaca. Iza pripojenja Prabratovštini mogu članovi zadobiti mnoge podpune i nepodpune oproste.

§ 14. Kada koji član umre, treba njegovu upisnicu donieti upravitelju Bratovštine, koji će dan smrti člana upisati u družtvenu knjigu, a upisnicu vratiti, koja će se staviti na prsa pokojniku i s njim ukopati. Na prvom bratimskom sastanku izmolit će se 3 Otče naša, Zdrave Marije i Pokoj vječni za sve preminule članove od posljednjega sastanka.

§ 15. Bratovština može poduzimati svaku akciju, što je u skladu s njezinom svrhom, a svakako će članovi sudjelovati u svim župskim akcijama, koje idu za kojim od ciljeva Bratovštine (borba protiv psovke, alkoholizma, nemorala, biele kuge i sl.).

§ 16. Bratovština može dobrovoljnim prinosima steći neku imovinu bilo u crkvenim stvarima (zastavu, crkveno ruho i sl.), bilo u novcu. U slučaju da Bratovština bud s kojeg razloga prestane postojati, zastava i crkveno ruho prelaze u vlastničtvo crkve, a event. novac ima se uručiti Družtvu za širenje vjere.

§ 17. Nijedno od ovih pravila ne veže ni pod kakav grieh.

§ 18. U svemu ostalomu vriede za BSM obći propisi Crkvenoga zakonika o vjerničkim zadrugama (can. 684.—701., 707.—719.).

6. Primjetbe k pravilima.

(Ovih primjetaba nema u maloj knjižici).

K §§ 1. i 2. nema se šta pridodati.

K § 3. Kad se više osoba sastane radi zajedničke pobožne svrhe i ugovore sredstva u tu svrhu, utvrde i pravila, to je Bratovština osnovana, ali nije kanonski podignuta, jer tek biskupovim odobrenjem postaje ona crkvenom bratovštinom, juridičkom osobom, koja ima prava na blagodati od strane Crkve.

Glede pripojenja k Prabratovštini valja naglasiti, da ono nije potrebno za podizanje bratovštine, ali je bezuslovno potrebno, da bi članovi mogli zadobiti posebne oproste podieljene pojedinim bratovštinama. Gdje je bratovština bila zamrla, a sada nastavlja s radom, pa makar i s novim pravilima, a bila je nekad pripojena, to ona ne mora tražiti ni novo podizanje ni novo pripojenje. A za posve nove bratovštine za sada se ne može dobiti pripojenje Prabratovštini, no molba za pripojenje neka se ipak pošalje i Ordinarijat će ju poslati u Pariz čim to bude moguće. Bratovština može ipak da se osnuje i da radi, jedino ne treba govoriti o posebnim oprostima Bratovštine, dok ne bude pripojena.

K § 5. U načelu je potrebno da se osobno zatraži upis u Bratovštinu, no danas će ih biti dosta, koji bi rado pristupili u Brat., ali su daleko od kuće (u vojsci, izbjegli i sl.). Od ovakovih se može primiti pismena prijava, ali kako kanonisti niesu na čistu, da li to vriedi, neka se oni — došavši kući — prijave i osobno. Svaki može biti član Bratovštine one župe, gdje onaj čas stanuje, a kad dođe u drugu, dovoljno je, da se s upisnicom prijavi u bratovštinu novog obitavališta.

Za primitak je dosta osobno izjavljena nakana pristupiti bratovštini i upis po upravitelju. No ipak će biti zgodno, barem s početka i kad ih više pristupa u bratovštinu, da se obavi svečano primanje prema formularu na kraju knjižice.

Imenik se svakako mora voditi i bratovština ne postoji, ako se on ne vodi. On doduše može biti i jednostavna bilježnica, ali sigurno će članovi rado nešto doprinieti, da se nabavi veća, tvrdo vezana knjiga. Ne mogu se upisati mala djeca, a ni treće osobe. Tko je makar i ne znam kako dugo vremena zanemario bratimske dužnosti, ne mora se ponovo upisivati.

Primanje može obaviti samo upravitelj ili svećenik, za kojega je zatraženo odobrenje, da zastupa upravitelja. Obavi li ga svećenik, koji nema odobrenja, tada je primanje nevaljano.

K § 6. U ovim prilikama ne će biti moguće dati članovima ma kakvu medaljicu, ali kad to

bude moguće, bit će dobro nabaviti medaljice sa slikom Bezgrj. Začeća ili još bolje one, što se zovu »čudotvorne medaljice«, koje ovlašteni svećenik može blagosloviti (Rim. Obred. str. 627.) i time nosioc dobiva neke oproste, a ako ju ovlašteni svećenik stavi na primaoca, tada on postaje članom Družtva čudotvorne medaljice, koje je također obdareno mnogim oprostima. — Kod primanja u bratovštinu ne mora se dati upisnica, no prikladno je, da se dadne bilo u obliku sličice ili članske knjižice, a na jednoj i drugoj se upisuje ime i prezime člana, a zgodno je da se stavi i dan upisa, te podpis svećenika. Upisnica nipošto ne može zamieniti imenika. Tko izgubi upisnicu, nije prestao biti članom bratovštine.

Kako je osnivanje bratovštine vrlo koristno, dandanas upravo potrebno, to neka se članovi upisuju u imenik, ako im se možda i ne može odmah dati upisnica, koja im se može i naknadno uručiti.

K § 11. Za zajedničku pobožnost mogu poslužiti molitve, što sliede u IV. dielu, a prije litanija mogla bi se uviek izmoliti krunica. U zagrebačkoj je nadbiskupiji naređeno, da se kod moljenja ružarja doda iza svake desetinje fatimski zaziv: »O moj Isuse, oprosti nam naše griehe, očuvaj nas od paklenog ognja, dovedi u raj sve duše, osobito one, kojima je veća potreba Tvoga milosrđa!« U drugim biskupijama nije to još odobreno. Družtvene pobožnosti kao i propovied

može obavljati koji bilo svećenik, bez ikakvog posebnog odobrenja, no ipak ne treba da to bude redovito, pa da upravitelj baš nikada ne moli s članovima.

K § 12. Neka upravitelj Bratovštine češće namieni drugotnu misnu nakanu u nakanu Bratovštine, a bratimima preporuči, da se kod sv. mise zajedno sa svećenikom sjete grješnika uobće, a kadkada mole za određenog grješnika, a tako isto za izbavljenje duša iz čistilišta.

K § 15. Cilj je Bratovštine dvostruk: čašćenje Boga i Bl. Dj. M., te molitve za obraćenje grješnika, a za tu ćemo svrhu upotriebiti razna sredstva, koja će nam prilike mjesta i vremena kao i revnost članova i svećenika savjetovati. Od pobožnosti (osim spomenutih u §§ 8. i 11.) preporučuju se osobito: Križni Put, Petnaest subota, Živa i vječna krunica, naknadna sv. pričest (i to po skupinama: muževa, žena, mladića, djevojaka i djece), posveta obitelji Srdcu Isusovu i Marijinu, organiziranje pokorničkih djela, dobrovoljni post, briga za siromahe i postradale, pohađanje bolestnika. I svagdje pri vršenju tjelesnih djela milosrđa ne zaboraviti na duhovna djela. I kod svega toga nakana: za obraćenje grješnika. I ne zaboraviti, da nije glavno, da je tih pobožnosti mnogo, nego da doista pridonose časti Boga i Majke Božje i da se iz njih izključi svako traženje ljudske hvale, puki formalizam ili mehanički čini.

Od akcija u duhu Bratovštine ide ovamo svaka, što ide za uklanjanjem grieha: borba protiv kletve i psovke, protiv nemoralne literature, kazališnih komada i filmova; borba protiv alkoholizma, protiv nečednih plesova i zabava; borba protiv nečednog odievanja, nemorala u kupalištima, na izletima; suzbijanje biele kuge i t. d. Vrlo je potrebita akcija za kršćansko svetkovanje nedjelje i blagdana, pa druga — briga oko djece, koja se prepuštaju ulici odn. zlu družtvu, a zanemaruje se njihov kršćanski odgoj.

Ne će biti dobro odjednom poduzeti više akcija, osobito ako Brat. nema mnogo članova, nego se valja postepeno boriti proti većim i opasnijim porocima. — Pri svemu ovome valja paziti, da Brat. ne dođe u suvišnu koliziju s kojim drugim družtvom, koje radi oko nečega sličnoga, nego ako je koje družtvo već prije nešto počelo, neka mu Brat. pomogne. Ne smije nikad doći do trvenja, nego složno raditi na slavu Božju i spas bližnjega. Umiešaju li se ljudski elementi i učvrste, tada je Bratovština promašila svoju svrhu.

7. Oprosti Bratovštine.

Članovi Bratovštine pripojene pariškoj Prabratovštini mogu zadobiti mnoge podpune i nepodpune oproste.

Podpune oproste uz obične uvjete — sv. izpovied i pričest — na ove dane: 1) na dan upisa u Brat.; 2) u nedjelju šestdesetnicu, te sve blagdane nabrojene u § 10. Pravila (osim blg. sv. Ivana Eudes) i osim toga na blagdan sv. Josipa, sv. Ivana Krst. i sv. Ivana Evanđ.; 3) svi koji cielu godinu svaki dan mole bar jednu Zdravu Mariju za obraćenje grješnika, mogu dobiti podpuni oprost jednom godišnje i to na godišnjicu svoga krštenja; 4) na smrtnom času, ako su primili sv. poputbinu, ili — ako to nisu mogli — tada ako su ustima ili barem srdcem zazvali presv. Ime Isusovo. — Osim toga dvaputa mjesečno, u koje bilo dane, kad se izpoviede i pričeste i u dan pričesti posjete koju crkvu ili javnu kapelu i ondje neko vrieme mole na nakanu sv. Otca. Bolestnici mogu mjesto pohoda crkvi obaviti koje drugo djelo, što im ga izpovjednik naloži.

Nepodpuni su oprosti sliedeći: 1) od 500 dana svake subote za članove i druge vjernike, koji su taj dan u bratimskoj crkvi kod sv. mise, koja se čita na čast Srdca Marijina, te ondje mole za obraćenje grješnika; 2) od 500 dana za vjernike, koji u crkvi bratovštine ili koje njoj pripojene bratovštine prisustvuju javnim molitvama za grješnike; 3) od 200 dana za članove jednom na dan, ako skrušeno i pobožno izmole molitvu »Gospodine Isuse, Sine Boga živoga« (na str. 36.); 4) oprost od 100 dana za svako dobro djelo, koje članovi obave u nakanu, da se grješnici obrate.

Svi se ovi oprosti mogu namieniti dušama u čistilištu.

III. DIO.

Pobožna djela.

1. Križni put.

Ovo je osim sv. mise i liturgijskih pobožnosti sigurno najstarija pobožnost u Crkvi, koju je prema pobožnoj predaji obavljala i Majka Božja kao i apostoli. U svojim potežkoćama dižu pojedinci kao i narodi oči k Bogu, koji je i sam kao čovjek trpio i traže kod Njega okrepu i utjehu. Crkva je ovu pobožnost obdarila obilatim oprostima, a uvjet je da ju vršimo u stanju milosti, pred postajama zakonito podignutim i obavljamo li Križni put sami, da idemo od postaje do postaje te razmišljamo ili molimo o dotičnom otajstvu; obavlja li se zajednički, ne moramo ići, ako se to radi prostora ili radi broja prisutnika ne može zgodno činiti, dosta je onda, da se okrenemo k dotičnoj postaji. Za privatnu molitvu nisu propisane nikakve stalne molitve, a za lakše moljenje možeš uzeti tekst određen za javnu molitvu, koji se nalazi skoro u svakom molitveniku.

2. Gospina krunica.

Šta je krunica? Krunicom zovemo svaki onaj način molitve, gdje se određene molitve nekim stalnim redom i u određenom broju ponavljaju. Ima raznovrstnih krunica, i kod većine se ponavljaju Otčenaši

i Zdrave Marije, no ima ih, u kojima se ponavljaju druge molitve (n. pr. Zlatna Krunica Srdca Isusova). — Istim imenom zovemo i onaj nabožni predmet, na kojem se ovako moli.

Crkva je neke krunice obdarila oprostima, a najviše nam preporučuje onu krunicu, koju zovemo Gospinom ili ružarjem. A ona je prema riečima Crkve: »Stalni oblik molitve, gdje u pobožnom razmišljanju uz 15 desetaka Anđelova pozdrava (Zdravo Marijo) razstavljenih molitvom Gospodnjom (Otčenašem) ponavljamo uz svaku od njih isto toliko otajstava našeg odkupljenja.«

Kako se moli Gospina krunica presv. ružarja? Dva su načina, kojim se može ružarje moliti. Ovdje će se dati uputa za samo jedan, kod nas običajniji.

Prekrstimo se i držeći križić u ruci molimo Vjerovanje i Slava Otcu, zatim na prvo zrno Otčenaš. Sliede zatim 3 Zdravo Marije, u kojima iza rieči I s u s dodajemo kod prve: k o j i n e k a n a m u m n o ž i v j e r u, kod druge: k o j i n e k a n a m u t v r d i u f a n j e, a kod treće: k o j i n e k a n a m u s a v r š i l j u b a v.

Iza te tri Zdrave Marije moli se opet Slava Otcu, te Otče naš, a zatim sliedi 10 Zdravih Marija, u kojima se iza rieči I s u s spomene jedno otajstvo, a kod drugih 10 Zdr. M. drugo otajstvo i tako redom svih 15 otajstava. Izpred svake desetke moli se Otče naš, a iza svake desetke moli se Slava Otcu.

Od 15 otajstava, što se u krunici spominju, pet je radostnih, pet žalostnih i pet slavnih, i to su ova:

radostna: 1. koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela; 2. koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila; 3. koga si, Djevice, rodila; 4. koga si, Djevice, u hramu prikazala; 5. koga si, Djevice, u hramu našla;

žalostna: 1. koji se za nas krvlju znojio; 2. koji je za nas bičevan bio; 3. koji je za nas trnjem okrunjen bio; 4. koji je za nas težki križ nosio; 5. koji je za nas propet bio;

slavna: 1. koji je od mrtvih uzkrsnuo; 2. koji je na nebo uzašao; 3. koji je Duha Sv. poslao; 4. koji je, Djevice, tebe na nebo uzeo; 5. koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.

To je cielo, podpuno ružarje, no ono se može moliti razstavljeno u tri diela i to tako, da se svakiput izmoli Vjerovanje, Slava Otcu, Otče naš, one 3 Zdrave Marije, te opet Slava Otcu i Otče naš, a zatim samo pet desetinja sa samo radostnim ili samo žalostnim ili samo slavnim otajstvima. I kada izpovjednik n. pr. kaže »izmoli Gospinu krunicu«, to se misli na jednu trećinu ružarja.

O krunici, kako su je sretni fatimski pastirići molili po anđelovoj uputi i kako ju mole članovi BSM u zagreb. nadbiskupiji v. u molitv. Srdce Marijino str. 72. Razmatranja o sv. otajstvima naći ćeš u knjigama o krunici, navedenim na omotu ove knjižice.

3. Živa i vječna krunica.

Živa krunica zove se udruženje vjernika, koji podieljeni u skupine svaki dan izmole podpuno ružarje, pri čemu svaki ima da izmoli jednu desetinju (desetku). To je ovako organizirano: 15 osoba sastavlja jedan vienac (kolo, četu), a jedna je od njih revnitelj ili revniteljica; u jednom udruženju može biti više vienaca (četa); svi su oni podređeni ravnatelju družtva. Za osnutak družtva treba dozvola mjestnoga župnika, te Ordinarija i provincijala hrv. dominikanaca u Zagrebu.

Dužnost je članova da izmole svaki određenu im desetku i razmišljaju o onom otajstvu. Kad se družtvo osnuje, tada će revnitelj odrediti jednom članu prvo otajstvo, drugom članu drugo otajstvo i tako svima redom. I oni sad trebaju da kroz mjesec dana mole svakako onu svoju desetku i o njoj razmišljaju. Dakako da im se preporučuje, da mole i ostale desetke, ako ikako mogu. Kada prođe mjesec dana, tada onaj što je imao prvo otajstvo, uzima drugo; i svaki drugi preuzima sliedeće, samo onaj što je imao petnaesto otajstvo, preuzima prvo. Tako se svaki dan izmoli u jednom viencu ciela krunica, krunica je živa.

U Travniku izlazi »Glasnik žive krunice«.

Vječna krunica je ogranak Bratovštine presv. krunice. Članovi ove zadruge mole jednom godišnje u određeni dan i u određeni sat podpunu krunicu razmišljajući, tako da izpune po prilici čitav sat. Sjedište vrhovne uprave ove molitvene zadruge jest u dominikanskom samostanu u Splitu, Hrvojeva ulica 2., gdje se dobivaju pobliže upute o dužnostima i oprostima.

Obširnije o Bratovšt. presv. krunice, te o njezina gornja dva ogranka naći ćeš u (inače već razpačanom) molitveniku Gospina Krunica.

4. Petnaest subota.

Ova je pobožnost u mnogim zemljama već odavna poznata, osobito tamo, gdje su je oo. dominikanci imali priliku da uvedu. A sastoji se u tomu, da neprekidno kroz 15 subota primimo sv. pričest, izmolimo toga dana cielo sv. ružarje (sva tri diela) i zadržimo se u razmatranju svake subote jednoga otajstva sv. krunice i to da prve subote počnemo s prvim otajstvom (»koga si, Djevice, po Duhu Sv. začela«) i tako redom nastavimo svake subote razmatrati sliedeće otajstvo.

Izpovieditи se ne mora baš u subotu, nego samo pričestiti, a tko mi to ne bi mogao nikako učiniti koje subote, može to učiniti i nedjeljama. Pobožnost se može početi kojom bilo subotom. Može se obavljati javno u crkvi, a može svaki za se. Razmatranje se može i čitati ili slušati. Krunica se može preko dana razstaviti u tri diela.

Uz pobožnost su vezani oprosti, a navedeni su u knjizi o. J. Vlahovića, Petnaest subota — koja je izašla već u devet izdanja, a sada se težko gdje može naći.

5. Pet prvih subota.

Pobožnost prvih subota u čast Gospinu već je odprije u Crkvi poznata i papa Pijo X. ju je obdario oprostima, a Gospa je u Fatimi tu pobožnost preporučila i u objavama potanje odredila način, kako će se obavljati i obećala, da će onima, koji ju budu obavili, na času smrti pribaviti sve milosti potrebne za vječno spasenje. Da se to postigne, potrebno je da se vjernici kroz prvih pet subota mjeseca neprekidno redom 1) pričeste, a izpovied mogu obaviti ili taj

dan ili 8 dana prije ili 8 dana kasnije; 2) da izmole taj dan najmanje treći dio krunice (pet desetki); 3) da četvrt sata razmatraju o otajstvima sv. krunice; 4) da imadu nakanu pružiti zadovoljštinu preč. Srdcu Marijinu.

Bilježke. Pobožnost se može početi koje bilo prve subote u godini. Krunica i razmatranje mogu se obaviti u koje bilo doba dana, te se jedno od drugog može i razstaviti. Razmatrati se može o jednom otajstvu, ili dva, tri ili svih pet. Razmatranja se mogu čitait, slušati, gdje ih drugi čita ili slušati propovied o otajstvima sv. krunice.

6. Žrtve za grješnike.

Od Kristove žrtve na križu prikazane za grješnike, pa sve do današnjega dana nisu prestale osobne žrtve kao naknada Bogu za griehe svieta. Žrtve pravednika za grješnike — čega mnogi ne mogu da razumiju. Lakše ljudi shvaćaju da treba pokoru činiti za svoje griehe, ali vrlo težko im ide u glavu, da prinoseći žrtve treba pokoru činiti i za grieh drugih ljudi. To je Gospa u Fatimi htjela da jasno i bistro kaže svemu svietu govoreći pastirićima već kod prvog ukazanja, da budu spremni na žrtve i dragovoljno prime sve patnje kao naknadu za griehe svieta i za obraćenje grješnika. Kasnije opet: »Žrtvujte se za grješnike, i recite često, ali osobito, kad činite koju žrtvu: »O Isuse, to je za tvoju ljubav, za obraćenje grješnika i u naknadu za uvrede, koje se nanose bezgrješnom Srdcu Marijinu.« I onda drugiput pri kraju jednoga ukazanja: »Molite, molite mnogo i žrtvujte se za grješnike. Sjetite se, da mnoge duše

idu u pakao, jer nema nikoga, tko bi se za njih žrtvovao i molio!«

I mali su pastirići Gospu dobro razumjeli i revno činili žrtvice: podnosili dragovoljno i žeđu i nesnosni cvrkut cvrčaka i kreket žaba, odricali se ručka u korist prosjačića, grožđe, smokve i drugo voće, najveću dječju poslasticu, darivali drugima. Dan im nije smio proći bez žrtve.

I nama se pruža stotinu prilika za žrtve, sad veće sad manje: neprilike skopčane sa sadašnjim vremenom (u hrani, odjeći i obući, na putovanju, strah, nesigurnost života i imetka), neugodno susjedstvo, klevete i ogovaranja... A ne zaboravimo i na svojevoljne žrtve. Bog to traži od nas, Gospa je tomu svjedok.

7. Zajedničke pobožnosti.

Po riečima samoga Spasitelja zajednička je molitva Bogu osobito mila. Zajednička je molitva također javna izpoviest vjere, a ujedno i drugima poticaj na molitvu. Zato će članovi Bratovštine kadgod je moguće pribivati zajedničkim bratimskim pobožnostima, a tako i drugim, što se vrše u crkvi, osobito u čast Majke Božje, poimence svibanjskoj i listopadskoj pobožnosti.

IV. DIO.

Molitva Bratovštine.

Pred izloženim Svetotajstvom mole se:

Litanije Lauretanske.

Gospodine, smiluj se,
Kriste, smiluj se,
Gospodine, smiluj se,
Kriste, čuj nas,
Kriste, usliši nas,
Otče nebeski Bože, smiluj se nama,
Sine, Odkupitelju svieta, Bože, smiluj se nama,
Duše Sveti Bože, smiluj se nama,
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama!

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevica,
Majko Kristova,
Majko Božje milosti,
Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvrnjena,
Majko nepovriedjena,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko dobrog savjeta,
Majko Stvoriteljeva,
Majko Spasiteljeva,
Djevice premudra,
Djevice častna,
Djevice hvale dostojna,

moli za nas!

Djevice moguća,
Djevice milostiva,
Djevice vjerna,
Ogledalo pravde,
Priestolje mudrosti,
Uzroče naše radosti,
Posudo duhovna,
Posudo poštovana,
Posudo uzorna pobožnosti,
Ružo otajstvena,
Tornju Davidov,
Tornju bjelokostni,
Kućo zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zviezdo jutarnja,
Zdravlje bolestnih,
Utočište grješnika, (tri put)
Utjeho žalostnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice anđela,
Kraljice patriarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice izpovjedalaca,
Kraljice djevica,
Kraljice svih svetih,
Kraljice bez grieha iztočnoga začeta,
Kraljice svete krunice,
Kraljice mira,

moli za nas!

Jaganjče Božji, koji odnimaš griehe svieta,
— oprosti nam, Gospodine,
Jaganjče Božji, koji odnimaš griehe svieta,
— usliši nas, Gospodine,
Jaganjče Božji, koji odnimaš griehe svieta,
— smiluj se nama!
R. Moli za nas, sveta Bogorodice,

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

P o m o l i m o s e. Dopusti nama slugama svojim, molimo, Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom blažene Marije vazda Djevice izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. — Amen.

Pod obranu se tvoju utječemo sveta Bogorodice. Ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od svih pogibli uviek oslobodi, Djevice slavna i blagoslovljena, Gospođo naša, Posrednice naša, Zagovornice naša! Sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči!

Moli za nas, sveti Josipe.

Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

P o m o l i m o s e. Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, što svojom slaboćom ne možemo postići. Koji živiš i kraljuješ na sve vieke vjekova. Amen.

Zdravo kraljice, majko milosrđa; živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o sladka Djevice Marijo.

Moli za nas, sveta Bogorodice.

Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Svemogući, vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga pripravio tielo i dušu slavne Djevice Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu Tvojemu; daj, da nas ona, koje se s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadašnjih zala i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomeni se, draga naša Gospo od presvetoga Srdca, svoje čudovite moći, koju imaš nad klanjanja vriednim Srdcem Sina svoga. Uzdajući se skroz u tvoje neizmjerne zasluge dolazimo k Tebi s molbom, da nas uzmeš u svoju zaštitu. O Marijo, koja sve možeš kod Srdca Isusova, kod Srdca, koje nam ti možeš po volji otvoriti, da ljudima blago ljubavi i milosrđa, svietla i spasa udieli, daj nam molimo Te, milost, za koju te goruće prosimo!

(Sada stani i kaži Mariji što si od nje najviše želiš, da ti izprosi, onda nastavi pun uzdanja u Mariju).

Ne, Ti nas ne možeš odbiti, a jer si naša majka, o draga naša Gospo od presvetoga Srdca, primi milostivo našu molbu i dostoj se uslišati ju. Amen.

BRATOVŠTINSKA MOLITVA ZA SVETU CRKVU.

Gospodine Isuse, Sine Boga živoga, ravan svomu Otcu i Bog, kao i On, od svih vjekova! koji si, postavši u vremenu čovjekom radi našega spasa, utemeljio Crkvu svoju na pećini, koju ne će sile paklene nikâd nadvladati: mi te slavimo i zahvaljujemo ti, da si nam ovu jednu, svetu, katoličku, apostolsku, rimsku Crkvu za majku dao. Mi smo njezina djeca, i molimo te za nju. Mi znademo istina, da je ti ne ćeš nikada ostaviti, da će ona obstojati do konca svieta,

i da će ona čuvati sveto njoj povjereno blago tvojih istinskih nauka, tvojih sakramenata i tvojih obećanja. Ali za to te prosimo: da ju u kušnjama njezinim tješiš, ove prikratiš i njezinu radost umnožiš po množini njezinih tuga. Uzdrži, ojači, i okruni svojim blagoslovom vrhovnoga Poglavara, koga si joj dao, nasljednika svetoga Petra, tvoga namjestnika na zemlji, zajedničkoga Otca tvojih vjernika. Izlij svoje milosti na sve pastire, koji pod njegovim vrhovnim vodstvom imadu skrb za našu dušu; izlij ih i na nas, te nas utvrdi u vjeri, u ufanju, i ljubavi. Neka nas nikada niti zabluda niti progonstvo, niti sila ljudska, niti spletke paklene ne odiele od tvoje Crkve i od Stolice svetoga Petra! Daj, da se svaki čas svojom vjerom i svojim djelima pokažemo vriedni svoga slavnoga imena, »katolici«! Za ovu te milost prosimo po zagovoru naše Majke, neokaljane Djevice Marije, svetih apostola Petra i Pavla i svih apostola i ostalih tvojih Svetih. Amen.

MOLITVE ZA GRJEŠNIKE I NJIHOVO OBRAĆENJE.

Iza ovoga se moli 10 Zdravih Marija s posebnim nakanama u duhu bratovštinske svrhe. Ove nakane može svaki svećenik prema potrebi sam odrediti, te ih i mienjati, a sliedeće mogu da služe kao primjer:

Po želji same Majke Božje, koju je izričito očitovala kod fatimskih ukazanja, izmolit ćemo deset Zdravo Marija u naknadu za uvrede nanesene griesima Bogu i Majci Njegovoj i za obraćenje grješnika i to

prvu Zdravo Mariju za obraćenje grješnika, koji se nalaze na samrti, da zagovorom Blažene Djevice i svetog Josipa zadobiju milost te razkinu lance đavolske i izbave se od smrti vječne te dođu u radost vječnu.

Drugu Zdr. M. u naknadu za psovke hrvatskoga naroda i za obraćenje psovača, da prestanu vriedati veličanstvo Božje i tim izazivati kaznu na hrvatski narod, nego da se obrate i stanu hvaliti milosrđe Božje.

3. Zdr. M. u naknadu javnog obeščašćivanja dana Gospodnjeg kao i za obraćenje svih, što zanemaruju svetu misu u nedjelje i blagdane.

4. Zdr. M. u naknadu za sve griehe počinjene od neumjerenih u piću i obraćenje pijanaca u našem narodu.

5. Zdr. M. u naknadu za sve otimačine, nepravedna ubijstva i druge nepravde nanesene bližnjemu i obraćenje onih, što griešeći protiv 5. i 7. zapoviedi Božje ne samo Boga vriedaju nego remete i poredak u družtvu ljudskom.

6. Zdr. M. u naknadu za nečiste griehe i obraćenje onih, što nečistim griesima vriedaju Boga, a napose onih bračnih drugova, koji se hotimično uklanjaju roditeljskim dužnostima.

7. Zdr. M. u naknadu za sve zločine počinjene od zalutalih sinova Crkve i za njihovo obraćenje, da opet jednom zajedno slavimo dobroga Otca nebeskoga.

8. Zdr. M. za obraćenje razkolnika, a napose onoga velikoga slavenskoga naroda, koji Te je, Bogorodice, nekada toliko štovao, da ih Gospodin izbavi od svih zabluda i dostoji se pozvati ih natrag sv. materi Crkvi katoličkoj i apostolskoj.

9. Zdr. M. za obraćenje krivovjeraca i židova, da Bog i Gospodin naš skine zastor sa srdaca njihovih, da i oni upoznadu Isusa Krista Gospodina našega.

I konačno 10. Zdr. M. za obraćenje pogana, da Svemogući odstrani zloću iz srdaca njihovih, te da ostavivši krive bogove obrate se Bogu živomu i pravomu i jedinomu Sinu Njegovu Isusu Kristu, Bogu i Gospodinu našemu.

POSVETNA MOLITVA SV. OTCA PAPE PIJA XII. PRESV. SRDCU MARIJINOM.

Kraljice Presvete Krunice, Pomoćnice kršćana, utočište roda ljudskoga, pobjednice u svim bojevima Božjim! Ponizno padamo pred priestolje Tvoje uvjereni, da ćemo postići milosrđe i primiti milost i potrebnu pomoć i obranu u sadanjim nevoljama, ne radi naših zasluga, kojih zapravo nemamo, nego jedino radi neizmjerne dobrote Tvoga majčinskoga Srdca! U ovom žalostnom času ljudske poviesti predajemo se i posvećujemo Tebi, Tvome neokaljanome Srdcu ne samo u zajednici s Otajstvenim Tielom Tvoga Isusa, svetom Crkvom, koja trpi i krvari na tolikim stranama i na tolike je načine razžalošćena, nego također sa čitavim svietom, raztrganim divljom neslogom i razpaljenim požarom mržnje, što je sve žrtva vlastite opačine. Neka Te ganu tolike ruševine tjelesne i duševne; tolike boli, tolike stiske otaca i majki, zaručnika, braće, nevine djece; toliki životi ugašeni u cvietu mladosti; tolika tjelesa raztrgana u groznoj klaonici; tolike duše, koje se muče i izdišu, tolike, koje su u pogibelji, da se za uviek izgube! Izprosi nam od Boga mir, Ti o Majko milosrđa! A prije svega izprosi nam one milosti, koje mogu za čas obratiti srdca ljudska, one milosti, koje pripremaju, donose i osigura-

vaju mir! Kraljice mira, moli za nas i podaj zaraćenom svietu mir, za kojim narodi uzdišu, mir u istini, u pravdi, u ljubavi Kristovoj. Podaj mu mir oružja i mir duša, da se u stalnosti napredka širi kraljevstvo Božje. Pruži Svoju zaštitu nevjernicima kao i onima, koji još sjede u sjeni smrtnoj; udieli im mir i učini, da im se rodi Sunce istine, te da uzmognu pred jedinim Spasiteljem svieta zajedno s nama ponavljati: »Slava Bogu na visini, i mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje!« (L. 2, 14). Podaj mir narodima, koji su podieljeni zabludom ili neslogom, a napose onima, koji izpoviedaju posebnu pobožnost prema Tebi i kod kojih nije bilo kuće, gdje se nije poštivala Tvoja častna slika (danas možda sakrivena i spremljena za bolje dane), i privedi ih u jedini ovčinjak Kristov, pod jedinim i pravim pastirom. Izprosi mir i podpunu slobodu svetoj Crkvi Božjoj; zaustavi poplavu novoga poganstva, koje se sve više širi; podržavaj u vjernicima ljubav k čistoći, kršćanski život i apostolski žar, da se poveća zasluga i brojem narod onih, koji služe Bogu. Konačno, kako su Srdcu Tvoga Isusa bili posvećeni Crkva i sav ljudski rod, da bi im Ono, u koje su polagali svu nadu, bilo znamen i zalog pobjede i spasenja, tako se isto mi za uviek posvećujemo i Tebi, Tvome neokaljanom Srdcu, o Majko naša i Kraljice svieta: da Tvoja ljubav i zaštita pospješi proslavu kraljevstva Božjega, i svi narodi, pomireni među sobom i s Bogom, nazivaju blaženom Tebe i s Tobom, od jednoga kraja zemlje do drugoga, zapjevaju vječni »Magnifikat« slave, ljubavi, zahvalnosti Srdcu Isusovom,

u kojem jedino mogu naći Istinu, Život i Mir!

POHVALE IMENU BOŽJEMU.

Iza podieljena blagoslova sa Presvetim Otajstvom mole se pohvale Imenu Božjemu u naknadu za uvrede nanesene Mu psovkom i kletvom.

Blagoslovljen budi Bog.

Blagoslovljeno njegovo sveto Ime.

Blagoslovljen Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek.

Blagoslovljeno Ime Isusovo.

Blagoslovljeno presv. Srdce Isusovo.

Blagoslovljen Isus u presv. oltarskom Sakramentu.

Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Djevica Marija.

Blagoslovljeno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće.

Blagoslovljeno Ime Marije, Djevice i Majke.

Blagoslovljen sveti Josip, njezin prečisti zaručnik.

Blagoslovljen Bog u svojim anđelima i u svojim svetcima!

V. DIO.

Formulari i razpored.

1. Formular I. molbe za podizanje BSM.

Preuzvišeni gospodine! — Kako u ovoj župi ne postoji Bratovština Srdca Marijina, a potaknut željom, da proširim pobožnost prema Bl. Dj. Mariji, ponizno molim Vašu Preuzvišenost: 1. da se udostoji kanonički podignuti Bratovštinu svetoga i bezgrješnoga Srdca Marijina i odobriti njezina pravila priklopljena ovoj molbi, u (župskoj, zavodskoj itd.) ..... crkvi sv. ..... u .....; 2. da mjestnoga župnika (uprav. župe) i njegove nasljednike pro tempore postavi upraviteljem Bratovštine s nuždnim i potrebnim ovlastima, naročito da može imenovati sebi zamjenika, bude li potrebno, za primanje vjernika u Bratovštinu i vršenje drugih dužnosti upraviteljevih; 3. da preporuči ovu Bratovštinu za pripojenje njezinoj Prabratovštini u Parizu.

Inače u ovoj župi postoje ova pobožna družtva i to: 1. u crkvi matici ..... 2. u filijalima ..... (Ako ih nema, tada se napiše: U ovoj župi odn. crkvi ne postoje nikakva druga pobožna družtva ni bratovštine).

2. Formular II. molbe za pripojenje Prabrat.

Rev. Dno Parocho de Notre Dame des Victoires, Paris.

Reverendissime Domine! Cum Excellentissimus Dnus ..... (archi)episcopus ..... in parochiali ecclesia s. ..... loci ..... huius dioecesis ..... Confraternitatem sub invocatione Sancti et Immaculati Cordis B. M. V. canonice erexerit atque consensum suum et commendationem pro aggregatione ad Archiconfraternitatem istam benigne praestiterit, prout documenta hisce litteris adnexa testantur, infrascriptus orator N. N., eiusdem Confraternitatis rector, enixe rogat, ut Rev. Vestra nostram Confraternitatem Archiconfraternitati eiusdem nominis praedictae ibi existenti aggregare velit cum communicatione omnium indulgentiarum et gratiarum eidem concessarum, facta etiam facultate, ut rectores pro tempore et illi sacerdotes, quos iidem cum Ordinarii licentia sibi substituerint, possint omnia praesidum munia exercere.

Notamus, nostram Confraternitatem nulli alii archiconfraternitati esse aggregatam, neque hic aliam esse Confraternitatem eiusdem nominis praefatae Archiconfraternitati aggregatam.

N. N.
rector confraternitatis.

Datum bi se mogao izpustiti da ga stave na Ordinarijatu onaj dan, kada se izda dekret o podizanju Bratovštine.

3. Formular III. kojim se moli samo odobrenje novih pravila.

Preuzvišeni gospodine! — Kako se iz (dekreta u arhivu — iz diplome o agregaciji . .. .) nedvojbeno razabire, osnovana je bila i kanonički podignuta godine . . . . u ovoj župi sv. . . . . , u . . . . . Bratovština Srdca Marijina. No Brat. je zamrla i ne obavljaju se danas nikakve bratovštinske vježbe, niti se zna za članove (niti se može naći imenik članova). A potaknut željom, da ova liepa pobožnost opet oživi želim pozvati svoje župljane, da se upišu u ovu bratovštinu, po kojoj su njihovi otci i majke izprosili mnogu milost sebi i bližnjemu. A želim da se držimo pravila, koja su u sadašnje vrieme preporučena i ponizno molim: 1. da se udostojite ova pravila odobriti za Bratovštinu u gore spomenutoj crkvi, 2. da podpisanoga i njegove nasljednike pro tempore imenujete upraviteljem Bratovštine s nuždnim i potrebnim ovlastima, naročito da može imenovati sebi zamjenika, bude li potrebno, za primanje vjernika u Bratovštinu i vršenje drugih upraviteljevih dužnosti.

4. Formular IV. koji može poslužiti kod svečanog primanja članova.

Superpelliceum, stola. Veni Creator, cum oratione Deus, qui corda fidelium... a zatim:

Vlašću podieljenom mi od Preuzvišenog gosp. (nad)biskupa primam vas i upisujem u Bratovštinu Svetoga i Bezgrješnoga Srdca Marijina,

osnovanu u ovoj crkvi sv. . . . . i činim vas dionicima svih milosti, oprosta, povlastica i duhovnih dobara iste Bratovštine u ime Otca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Iza toga se može zapjevati Te Deum i izmoliti molitva Deus, cuius miserationis...

5. Obred primanja u BSM.

1. Primanje neka se obavi na koji blagdan Majke Božje ili nedjeljom ili koji drugi svečani dan.

2. Upravitelj će intonirati Veni Creator i izmoliti molitvu Deus, qui corda fidelium.

3. Upravitelj će reći misu i u njoj propovied o BSM i njezinoj svrsi.

4. Poslije mise pozvat će one, koji žele stupiti u Bratovštinu neka pristupe k oltaru.

5. Pročitat će njihova imena, porazdieliti upisnice (i medaljice), na što se članovi vraćaju na svoja mjesta.

6. Izloži se Presveto i mole Litanije s bratovštinskim molitvama.

7. Tantum ergo (Divnoj dakle), blagoslov s Presvetim, Blagoslovljen budi Bog.

8. Reponiravši Presveto zapjeva se Tebe Boga hvalimo i izmoli molitva Bože, čijem milosrđu nema mjere.

SADRŽAJ

I. DIO:

O pobožnim udruženjima vjernika:

1. Uvodna rieč 5
2. O bratovštinama uobće 6
3. Svetci o bratovštinama 7

II. DIO:

Šta je Bratovština Srdca Marijina:

1. Njezina svrha i korist 9
2. Kako je Bratovština nastala 10
3. Sredstva Bratovštine 12
4. Kako se Bratovština osniva i vodi . . . 13
5. Pravila Bratovštine 16
6. Primjetbe k pravilima 20
7. Oprosti Bratovštine 24

III. DIO:

Pobožna djela:

1. Križni put 26
2. Gospina krunica 26
3. Živa i vječna krunica 28
4. Petnaest subota 30
5. Pet prvih subota 30
6. Žrtve za grješnike 31
7. Zajedničke pobožnosti 32

IV. DIO:

Molitve Bratovštine:

Litanije Lauretanske 33
Bratovštinska molitva za svetu Crkvu . . 36

Molitva za grješnike i njihovo obraćenje . 37
Posvetna molitva Sv. Otca Pape Pija XII Presv. Srdcu Marijinom 39
Pohvale Imenu Božjemu 41

V. DIO:

Formulari i razpored:

1. Formular I. molbe za podizanje BSM . . 42
2. Formular II. molbe za pripojenje Prabratovštini 43
3. Formular III. kojim se moli samo odobrenje novih pravila 44
4. Formular IV. koji može poslužiti kod svečanog primanja članova 44
5. Obred primanja u BSM 45